

Polonijne Okienko na Świat (20/03/2026)

Świat

- We Francji odbędzie się w niedzielę pierwsza tura wyborów samorządowych; będzie to ostatnie głosowanie przed wyborami prezydenckimi wiosną 2027 roku. Wybory lokalne traktowane są więc jako wskaźnik nastrojów przed 2027 rokiem. Pokażą też, do jakich sojuszy gotowe są główne siły polityczne.
- Dziesiątki tysięcy osób dołączyło w niedzielę do organizowanego w Budapeszcie przez premiera Węgier Viktora Orbana „Marszu Pokoju”. Węgrzy obchodzą tego dnia Święto Narodowe, upamiętniające rewolucję z 1848 roku. Aktywnie w marszu biorą udział grupy z Polski - pod egidą Klubów "Gazety Polskiej" i Ruchu Obrony Granic. - Przyjaźń polsko-węgierska to coś o wiele więcej niż różnica w poglądach w tej czy innej sprawie i myślę, że ją utrzymamy i będziemy ją rozwijać - powiedział w TV Republika Tomasz Sakiewicz.
- Bart de Wever, premier Belgii, w rozmowie z walońskim dziennikiem "L'Echo" wyraził oczekiwanie na negocjacje UE-Rosja ws. zakończenia wojny na Ukrainie i "normalizacji relacji UE z Moskwą". Oceniał, że tak Europa zyskałaby dostęp "do tańszych źródeł energii".
- Elitarna jednostka rosyjskiego GRU, złożona z hakerów, snajperów i agentów specjalnych, prowadzi na Zachodzie operacje wymierzone w przeciwników Władimira Putina. Członek siatki został zatrzymany w Kolumbii, ponieważ... nieostrożnie korzystał z tłumacza Googla, a jego wiadomości przechwyciło dzięki temu FBI.
- Szef węgierskiej dyplomacji Peter Szijjarto zarzucił ministrowi spraw zagranicznych Radosławowi Sikorskiemu mijanie się z prawdą w sprawie rurociągu naftowego Przyjaźń. „Radosław Sikorski kłamie na temat tego, co powiedziano podczas posiedzenia Rady do Spraw Zagranicznych UE w sprawie rurociągu naftowego Przyjaźń” – oświadczył minister, cytowany przez rzecznika rządu w Budapeszcie Zoltana Kovacs. Wcześniej szef polskiej dyplomacji mówił, że Węgry miały przyznać, iż instalacja wymaga naprawy. Budapeszt zaprzecza tej relacji.
- Prezydent Trump w rozmowie z Financial Times zażądał od NATO pomocy w siłowym odblokowaniu cieśniny Ormuz, choć wg jego wcześniejszych wypowiedzi zdolności wojskowe Iranu zostały zniszczone w 100%. Zagroził sojusznikom "złą przyszłość", jeśli nie udzieli pomocy.
- Władze Zjednoczonych Emiratów Arabskich poinformowały, że na jednym z największych na świecie pól naftowo-gazowych – Shah – wybuchł pożar po ataku drona. Jak przekazano, nie odnotowano ofiar.

Tego samego dnia dwa drony uderzyły również w pole naftowe Madżnun w południowym Iraku. Ataki mają miejsce w czasie rosnącego napięcia w regionie po rozpoczęciu nalotów na Iran pod koniec lutego.

- Estoński statek europejskiej agencji Frontex zatonął w poniedziałek u wybrzeży greckiej wyspy Kastelorizo, położonej w pobliżu Turcji – poinformowała w poniedziałek wieczorem agencja AFP, powołując się na grecką straż przybrzeżną.
- Japonia i Australia wykluczyły już udział w ewentualnym, natowskim odblokowywaniu cieśniny Ormuz, do jakiego wezwał Trump.
- Chiny rozpoczęły produkcję włókna węglowego T1200, które jest wytrzymalsze od stali i cieńsze od ludzkiego włosa.
- Irański atak zniszczył zbiorniki z paliwem w międzynarodowym porcie lotniczym w Dubaju generując pożar. Wszelkie loty zostały wstrzymane.
- Nowy lider Iranu Modżtaba Chamenei jest ranny i prawdopodobnie oszpecony po nalotach, a teraz ukrywa się i stracił zdolność do realnego rządzenia – powiedział sekretarz wojny USA Hegseth.
- Sekretarz wojny USA Hegseth zapowiedział, że żołnierze mają wykonywać rozkaz braku litości dla pokonanych Irańczyków – nie mają brać żadnych jeńców (co jest sprzeczne z prawem międzynarod. i jest zbrodnią wojenną).
- Szef Narodowego Centrum Antyterrorystycznego USA weteran Joe Kent odszedł ze stanowiska w proteście przeciw atakom na Iran.
- Sekretarz Rady Bezp. Rosji Siergiej Szojgu zaalarmował, że ukraińskie drony są już tak rozwinięte, że mogą teraz uderzać w cele na Uralu, co zagraża bezpieczeństwu całej Rosji.
- Podczas ćwiczeń NATO u wybrzeży Portugalii ukraiński zespół odgrywający rolę wroga wygrał wszystkie 5 scenariuszy, pokonując siły sojusznicze NATO, a raz całkiem zatopiłby fregatę NATO dronami morskimi Magura V7.
- Astronomowie odkryli w kosmosie sygnał radiowy, który przeczy znanym schematom – jest bardzo stabilny przez ok. 8 dni, potem znika.
- Badacze z University of Southern California w USA ustalili, że AI niszczy ludzką kreatywność i sprawia, że ludzie zaczynają myśleć oraz pisać tak samo.
- Parlament Europejski zablokował masowe skanowanie prywatnych wiadomości w sieci w programie Chat Control 1.0.

Polska

- W czwartek prezydent Karol Nawrocki ogłosił weto wobec rządowej ustawy wdrażającej unijną pożyczkę SAFE, której domagali się rządzący na czele z premierem Donaldem Tuskiem. Szef rządu już zapowiedział, że będzie dążył do pożyczki za wszelką cenę, nawet obchodząc prezydenckie weto. Rada Ministrów podjęła uchwałę, pod którą podpisać mają się szef MON Władysław Kosiniak-Kamysz oraz minister finansów - Andrzej Domański.
- Mimo prezydenckiego weta, rząd zamierza sięgnąć po pieniądze z unijnego rozporządzenia SAFE. Opozycja bije na alarm przed zaszytymi w pożyczce zagrożeniami, zaś pełnomocnik rządu ds. SAFE Magdalena Sobkowiak-Czarnecka dodaje: „w instytucjach unijnych pojawiają się wstępne rozmowy nt. SAFE II”.
- Dziennikarze „Rzeczpospolitej” zbadali archiwa kurii krakowskiej i znaleźli dowody, że Karol Wojtyła nie tuszował pedofilii, gdy był metropolitą krakowskim (1962-1978). Sprawdzono 9 tomów akt oraz setki pism dot. księży Surgenta, Loranca i Sadusia. Odkryto, że Wojtyła reagował szybciej niż milicja: jeszcze

przed startem państwowych śledztw, zgodnie z prawem kościelnym zawieszał podejrzanych w obowiązkach i nakazywał im opuszczenie parafii.

- Kraków zajął 1. miejsce w rankingu najbezpieczniejszych miejsc w Europie dla kobiet podróżujących samotnie, Wrocław 3. miejsce, Poznań 4., a Warszawa 6. Polska zdominowała ranking.
- Witalij Mazurenko, ukraiński publicysta, który posiada polskie obywatelstwo, w zeszłym roku nazwał prezydenta Karola Nawrockiego "pachanem". To określenie przywódcy kryminalnego w rosyjskich więzieniach. Ws. znieważenia głowy państwa toczyło się śledztwo, ale - jak poinformował poseł PiS Dariusz Matecki - zostało ono umorzone. Parlamentarzysta zapowiedział złożenie zażalenia do sądu.
- Czarnoskóry obywatel Hiszpanii wyskoczył z samolotu trapez ewakuacyjnym na lotnisku Okęcie i został sprawnie spacyfikowany przez Straż Graniczną. Wcześniej uderzył pracownika samolotu, był agresywny i nie chciał zająć miejsca.
- Województwo mazowieckie przekazało Ukrainie 560 agregatów prądotwórczych. Trafiają do lokalnych władz obwodów: kijowskiego i winnickiego.
- Prezydent Karol Nawrocki skierował do premiera Donalda Tuska stanowisko przed czwartkowym posiedzeniem Rady Europejskiej, w którym podkreślił, że reforma dyrektywy ETS powinna obejmować całkowitą rezygnację z wdrożenia systemu ETS2. "Po dwudziestu latach funkcjonowania tego mechanizmu należy uczciwie przyznać, że jego bilans dla konkurencyjności europejskiego przemysłu jest dramatycznie zły."
- Ślasy policjanci i strażnicy graniczni rozbili grupę przestępczą zajmującą się handlem ludźmi. Mundurowi zatrzymali w tej sprawie dziewięć osób – trzech obywateli Gruzji i sześciu Polaków, wśród których jest dwóch funkcjonariuszy Straży Granicznej. Według prowadzących śledztwo werbowani przez ten gang cudzoziemcy byli zmuszani do pracy przymusowej.
- Ewentualna zdrada dyplomatyczna w związku z katastrofą smoleńską nie będzie badana przez prokuraturę. Organ śledczy umorzył działania prowadzone w związku z oddaniem badania przyczyn zdarzenia Rosjanom. Śledztwo została wszczęta dekadę temu.
- Naukowcy z Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu odkryli, że wdychanie przez kobiety w ciąży dymu papierosowego (nawet biernie) powoduje u dziecka niedobór selenu w późniejszym życiu.
- Od 1 września wejdzie w życie zakaz korzystania z tel. komórkowych przez uczniów szkół podstawowych. Rząd kończy prace nad przepisami i je przyspiesza.
- Sąd odrzucił wniosek Prokuratury o osądzenie Roberta Bąkiewicza, szefa Ruchu Obrony Granic, za jakoby znieważenie 4 funkcjonariuszy Straży Granicznej na granicy 29 czerwca 2025 r.
- Polska z grupą państw UE zażądała od KE „poprawy unijnej polityki klimatycznej” i dalszych darmowych uprawnień do emisji CO2 dla przemysłu; Donald Tusk powiedział, że wysłano „twardy manifest” do Brukseli.
- Badania ścieków pokazały wzrost spożycia narkotyków w Krakowie o 250%, zwłaszcza metamfetaminy i MDMA (wzrost chemicznych pozostałości narkotyków, wydalanych przez ludzi do kanalizacji).
- Były szef MSZ w rządzie PiS, prof. Jacek Czaputowicz poparł SAFE jako zwiększające bezpieczeństwo i mające więcej zalet niż wad. Wg niego PiS jest przeciw niemu i prezydent Nawrocki go wetuje, bo program da pieniądze różnym grupom społecznym i zwiększy poparcie dla rządu, co może wpływać na wynik wyborów.
- Do Polski trafiła wołowina z Urugwaju z niedozwoloną dawką hormonów – zbyt dużo progesteronu.

Australia

- Kolejne irańskie piłkarki rezygnują z azylu w Australii i wracają do kraju. Początkowo 7 osób (6 piłkarek i sztab) chciało zostać, ale pod presją reżimu i gróźb wobec rodzin, większość zdecydowała się na powrót, pozostawiając w Australii tylko dwie zawodniczki.
- Szef irańskiej federacji piłkarskiej Mehdi Taj, który po sytuacji z żeńską reprezentacją, biorącą udział w turnieju o Puchar Azji w Australii, podkreślił, że nie zdecydowałby się wysłać zespołu na mundial do USA.
- Rząd federalny zapowiada nowe uprawnienia do anulowania wiz w obliczu zmieniających się konfliktów globalnych. Podczas gdy minister Tony Burke podkreśla potrzebę zachowania kontroli nad systemem migrowania na stałe, organizacje uchodźcze i eksperci ostrzegają przed podważaniem zasad Konwencji Genewskiej.
- Grupa BHP poinformowała pracowników swoich kopalń węgla w stanie Queensland w Australii, że nie mogą one już „konkurować o inwestycje” i że firma nie otrzymuje żadnych zysków z tych projektów.
- Niezależny filmowiec z Melbourne, David Fedele, triumfuje w Polsce! Jego najnowszy dokument „This Jungo Life” zdobył główną nagrodę (Grand Prize – Best International Documentary) na Festiwalu Filmowym NNW w Gdyni. To nie jest zwykły film o uchodźcach – to obraz współtworzony przez nich samych. Kręcony telefonami komórkowymi, oddaje głos tym, którzy zazwyczaj są go pozbawiani. Film zostanie pokazany w Melbourne 29 marca.
- Australia zmaga się z problemami z dostępnością paliwa. Hurtownicy zaczęli racjonować benzynę i olej napędowy, co wywołuje obawy o braki na stacjach benzynowych. Problemy z dostępnością paliwa mogą przełożyć się na wyższe ceny żywności i opóźnienia w transporcie.
- Bank Rezerw Australii (RBA) podniósł stopy procentowe (cash rate) do poziomu 4,1% w marcu 2026 r., co stanowi drugą podwyżkę z rzędu w tym roku. Decyzja ta wynika z uporczywej inflacji i wyzwań strukturalnych gospodarki, odchodząc od światowego trendu obniżek.

Opracował:
Bogusław P.